

Predsednik upravne sodnije grof Belcredi, drugi podpredsednik najvišje sodnije Habietenek, ki spadata k desnici, se namenoma nista vdeležila glasovanja, da bi se jima ne moglo očitati, da prav tako prezirata dolžnost dostojonosti za svoja uradniška mesta, kakor predsednik najvišje sodnije Schmerling in pa predsednik državne sodnije dr. Unger.

O posamesnih govorih te zanimive politične borbe spregovorimo še posebej. Čitatelji naši prepričali se bodo, kako sijajno je zmaga večina zborova tudi duševno. Schmerling, Chlumecki, Unger, Plener, in kar je še te vrste zagovornikov stare-absolutistične šole, pa si bodo nekaj časa zapomnili to borbo in to sijajno zmago sedanje sisteme. Potepeni zapustili so zbornico, potrti jarkajo njihovi časniki. V krogih večine pa bode zmaga izbudila zadostenje in novo zaupanje, da bode vlada Taaffejeva v prihodnje postopala odločnejše, vsestransko doslednejše, da vsaj sedaj, ko ji je velika večina gosposke zbornice dala tako sijajno zaupnico, ne bo prezirala dalje nas Slovencev na jugu.

Nadjajmo se, da bode enkrat konec dosedanjega Gautschevanja!

Obrtnijska državna šola v Trstu.

Uže nad leto in dan plete se vprašanje osnove državne obrtnijske šole v Trstu, za katero namerava država ustanovnih stroškov dovoliti krog 60.000 gld. in je v letošnji proračun stavljenih 23.000 gld. K tem stroškom privolil je tržaški mestni zastop s trgovinsko zbornico bajè 9000 gld., toda s pogojem, da ima učni jezik biti izključno italijanski. Kakor se čuje, sprejel je naučni minister Gautsch ta pogoj tržaških Lahonov in to je dalo slovenskim državnim poslancem povod, staviti sledečo interpelacijo, katero je podpisalo s tržaškim poslancem Iv. Nabergojem na čelu 52 poslancev iz Hohenwartovega, Lichtenbergovega in českega kluba.

Interpelacija

poslanca Nabergoja in tovarišev do naučnega ministra gledé obrtne šole v Trstu.

„Iz poročila primorskega uradnega lista „Osservatore Triestino“ dne 29. aprila t. l. o seji tržaškega mestnega zbora dne 28. aprila t. l. je razvidno, da je prevzvišeni gospod naučni minister cesarskemu namestništvu v Trstu 20. aprila t. l. telegrafično sporočil, da bode učni jezik na državni obrtni šoli, ki se snuje v Trstu, izključivo italijanski jezik, in je le vprašanje, bi li ne bilo primerno, slovenski jezik iz didaktičnih vzrokov na tej šoli vpeljati kot neobligaten učni predmet, ako se več slovenskih učencev oglasi za sprejem v to šolo.“

Iz poročil tržaških časnikov je razvidno tega tudi še razvidno, da sta tržaški mestni odbor in tamošnja trgovska in obrtna zbornica za ustanovo te obrtne šole obljubila podporo le s tem pogojem, da se italijanski jezik določi kot izključni učni jezik.

Gledé na to, da južne dežele še nimajo nobene državne obrtne šole, da je toraj šola, ki se ima z velikimi državnimi stroški ustanoviti v Trstu, namenjena to pomankanje odpraviti in da jo je treba v ta namen tako osnovati, da jo bodo mogli kolikor mogoče obiskovati prebivalci na Primorskem in v sosednjih slovenskih deželah;

dalje gledé na to, da v Trstu in okolici po izkazu ljudske statistike živi 88.887 Italijanov pa 26.263 Slovencev, na vsem Primorskem pa 276.603 Italijanov, 199.124 Slovencev in 121.732 Hrvatov, in da se je mnogo slovenskih učencev nadejati tudi iz sosednjih dežel;

še dalje gledé na to, da se zlasti med slovenskim prebivalstvom razodeva poseben razum za obrtna dela in da se jako živo čuti potreba obrtnega poduka;

potem gledé na to, da bi z ozirom na prej omenjene različne prebivalce tudi temeljnemu državnemu zakonu nasprotovalo, ako bi se pritrđilo od tržaškega mestnega zbora in od trgovske zbornice stavljenemu pogoju, da mora biti učni jezik na državni obrtni šoli izključljivo italijanski jezik, ker temeljni zakon določuje, da se morajo v deželah, kjer več narodov prebiva, javne šole tako vrediti, da dobi vsaki narod potrebne pripomočke za izobraženje v svojem maternem jeziku;

in slednjič gledé na to, da bi poduk v izključljivo italijanskem učnem jeziku na eni strani zaviral učne vspehe, na drugi strani pa prav žaljivo preziral opravičene zahteve slovenskega prebivalstva po obrtnem poduku in jih odpravil tudi za vso prihodnost, ako bi se sprejel od tržaškega mestnega zbora in trgovske zbornice stavljeni pogoji, in da bi bilo tudi proti vši državnim koristim, ko bi se poitaljančevanje slovenskega prebivalstva pospeševalo celo z obilnimi državnimi denarji, podpisani vprašajo:

1. Je li res, kar poroča vladni list tržaški?
2. In ako je to res, hoče li gospod naučni minister potrebno ukreniti to določbo odpraviti in učni jezik na državni obrtni šoli, ki se snuje v Trstu, tako vravnati, da bode ta šola pristopna tudi slovenskemu prebivalstvu?

Na Dunaji 5. maja 1887.“

Kakor čujem, namerava minister Gautsch na to interpelacijo odgovoriti v kratkem, ali bo pa odgovor povoljen gledé brambe državnih interesov na Primorskem, povoljen interesom in pravicam Slovencev, o tem hočemo soditi, kadar čajemo odgovor sam.

Naši dopisi.

Čatež 4. maja. — V ponedeljek dne 2. maja imel je gosp. Pirc, tajnik c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani, na Čateži in v Veliki dolini pouk o „Filoxeri“, sajenji trt, cepljenji trt na amerikansko podlago po angleškem in francoskem načinu itd.

Pouk trajal je zelo dolgo časa, a ker je bil govor zanimiv, poslušali smo gospoda Pirca z veseljem. — Po temeljitem, popolnoma razumljivem govoru sledilo je cepljenje trt. Izprva nam je gosp. Pirc to delo sam po-